Hukuk Bölümü 2009/35 E. , 2009/84 K.

- 4925 SAYILI KARAYOLU TAŞIMA KANUNU UYARINCA VERILEN IDARI PARA CEZASINA KARŞI AÇILAN DAVANIN ADLİ YARGI YERİNDE ÇÖZÜMLENMESI
  - KARAYOLU TAŞIMA KANUNU (4925) Madde 26

"İçtihat Metni"

Davacı : L.Artvin Sey.Taş. Taah. Tur. Paz. İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.

Vekili : Av. M.A.

Davalı : Samsun Valiliği

O L A Y : Samsun 22. Jandarma Trafik Tim Komutanlığı'nın 13.10.2007 gün ve 563652 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu idari para cezası tutanağı ile, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26. maddesinin (d) bendi gereğince para cezası verilmiştir.

Davacı vekili, para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

SAMSUN 3. SULH CEZA MAHKEMESİ; 3.12.2007 gün ve D.İş E:2007/203, D. İş K:2007/203 sayı ile, itiraz eden vekili itiraz dilekçesinden, Samsun 22. Jandarma Trafik Tim Komutanlığı tarafından 13.10.2007 tarih 563652 sıra nolu ceza tutanağı düzenlendiği, düzenlenen ceza tutanağının iptaline karar verilmesini talep ettiği anlaşılıyor ise de; 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 30/1 maddesinde, bu kanuna göre verilen para cezalarına karşı 30 gün içinde idare mahkemesine itiraz edilebileceği hususunun belirtildiği, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinin 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi ile değiştirildiği ve anılan maddede, "bu kanunun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanır" hükmünün getirildiği, 5560 sayılı Kanun'un 19.12.2006 tarihinde yürürlüğe girdiği, bu durumda 4925 sayılı Kanun'un 30/1 maddesinde aksine düzenleme bulunduğu, somut olayda itiraza bakmakla görevli bulunan merciin idare mahkemesi olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, söz konusu idari para cezasının kaldırılması istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

SAMSUN 2. İDARE MAHKEMESİ; 30.4.2008 gün ve E:2008/29, K:2008/466 sayı ile, davanın, yolcuyu taahhüt ettiği yere götürmediğinden bahisle 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26. maddesinin (d) bendi uyarınca 1.000,00YTL idari para cezası ile cezalandırılan davacı tarafından, söz konusu idari para cezasına ilişkin 13.10.2007 tarih ve 563652 sayılı işlemin iptali istemiyle açıldığı, idari yaptırımlarla ilgili genel kanun niteliğine haiz olan 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 06.12.2006 günlü 5560 sayılı Kanunu'nun 31. maddesi ile değişik 3. maddesinden söz ederek, 19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı, diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterildiği durumlarda ise uygulanmayacağının anlaşıldığı, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu açısından durum incelendiğinde; anılan Kanunun, 30. maddesinin 1. fıkrasında, bu Kanun'da yer alan idari para cezalarına karşı yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceği yönündeki hükmün, 8.2.2008 gün ve 26781 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmak suretiyle yürürlüğe giren 5728 sayılı "Temel Ceza Kanunlarına Uyum Amacıyla Çeşitli Kanunlarda ve Diğer Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun"un 520. maddesi ile yürürlükten kaldırıldığı ve böylece 8.2.2008 tarihi itibariyle 4925 sayılı Kanun uyarınca uygulanan idari para cezalarında idare mahkemelerinin yargılama görevinin sonlandığının anlaşıldığı, zira, yargılama usulüne yönelik değişiklik getiren kanun hükümlerinin derhal ve öncelikle uygulanacağı yargılama usulünün genel ilkesi olup, öncesinde idare mahkemelerinin görevli olduğu idari para cezalarına ilişkin açılmış ve devam etmekte olan davalarla ilgili 5728 sayılı Kanun'da anılan davalara ilgili mahkemelerce devam edileceği yönünde herhangi bir geçiş hükmünün de bulunmadığı, dosyanın incelenmesinden; davacı adına 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu uyarınca dava konusu işlem ile idari para cezası uygulanması üzerine, 2.1.2008 tarihinde iş bu davanın açıldığı ve 8.2.2008 tarihinden itibaren de Karayolu Taşıma Kanunu'nda idari para cezasına itiraz edilecek yargı merciinin açıkça belirtilmediğinin anlaşıldığı, bu durumda, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu uyarınca uygulanan idari para cezasının 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu ve Karayolu Taşıma Kanunu'nda da bu para cezasına itiraz konusunda 8.2.2008 tarihinden itibaren görevli mahkemenin gösterilmediği dikkate alındığında, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri dikkate alınacağından idari para cezasına karşı açılan iş bu davanın görüm ve çözümünde, 5326 sayılı Kanunu'nun 27. maddesinin 1. bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna ulaşıldığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, karara yapılan itirazın reddi suretiyle kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Turan KARAKAYA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 2.3.2009 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre:

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Yasanın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının adli yargı dosyası ile birlikte davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu

ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 4925 sayılı Kanun'un 26. maddesine göre verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26. maddesinde, idari para cezaları düzenlenmiş; 30. maddesinde, para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içerisinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceği, itiraz üzerine verilen kararların kesin olduğu öngörülmüşken, bu madde, 23.1.2008 gün ve 5728 sayılı Kanun'un 520. maddesiyle, "Bu Kanunda belirtilen idarî para cezasını gerektiren fiillerin işlendiği tarihten itibaren bir yıl içinde aynı nitelikteki fiili üç defa işlediği tespit edilen gerçek ve tüzel kişilere, işlediği fiillerin cezalarının toplamının on katı idarî para cezası verilir ve taşıt şoförünün yurt içi ve yurt dışı taşımalarda sürücü mesleki yeterlilik belgesi ile varsa uluslararası sürücü sertifikası bir yıl süreyle askıya alınır" şeklinde değiştirilmiştir. 5728 sayılı Kanun hükümleri 8.2.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Olayda, para cezasının kaldırılması istemiyle dava açılmış olup; 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda yapılan değişiklikle idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Öte yandan; 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Samsun 3. Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen 3.12.2007 gün ve D.İş E:2007/203, D. İş K:2007/203 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 2.3.2009 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.